

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

GODINA / YEAR XI

SARAJEVO, 25.10.2018.

BROJ / NUMBER: 9.9

INDEKS OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, SEPTEMBAR/RUJAN 2018. PRVI REZULTATI¹⁾

VOLUME INDEX OF INDUSTRIAL PRODUCTION, SEPTEMBAR 2018 FIRST RESULTS¹⁾

Indeks obima industrijske proizvodnje – ukupno

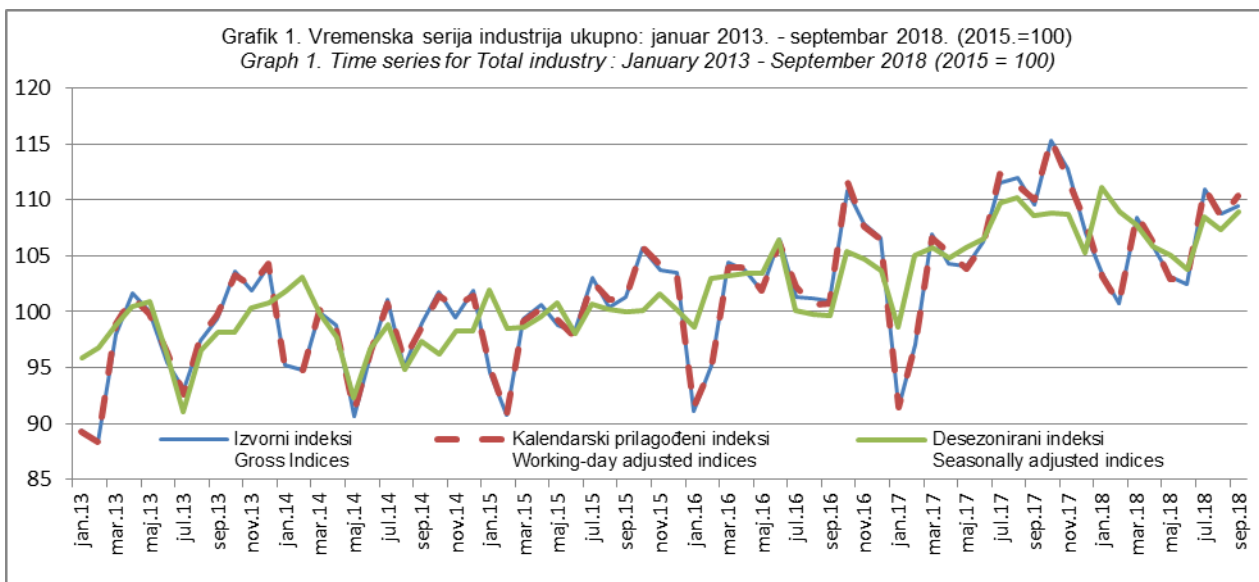
Ukupna desezonirana industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine u septembru/rujnu 2018. godine u odnosu na august/kolovoz 2018. godine, veća je za 1,5%.

U septembru/rujnu 2018. godine, u odnosu na septembar/rujan 2017. godine, industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine, kalendarski prilagođena, veća je za 0,3%.

Industrial production volume index – total

Total seasonally adjusted industrial production in the Federation of Bosnia and Herzegovina in September 2018, compared with August 2018, increased by 1,5%.

In September 2018, compared with September 2017, industrial production in Federation of Bosnia and Herzegovina, working-day adjusted, increased by 0,3%.

1)

Prvi rezultati postaju konačni danom objavljivanja saopćenja za naredni mjesec.

1)

First results become final day of the publication of announcements for the next month.

Indeksi obima industrijske proizvodnje prema GIG agregatima

Mjesečna poređenja u septembru/rujnu 2018. godine u odnosu na august/kolovoz 2018. godine, Kapitalni proizvodi su veći za 10,1%, Trajni proizvodi za široku potrošnju su veći za 5,5%, Netrajni proizvodi za široku potrošnju su veći za 5,1% i Intermedijarni proizvodi su veći za 2,8%. Energija je manja za 6,7%.

Godišnja poređenja u septembru/rujnu 2018. godine u odnosu na septembar/rujan 2017. godine, Netrajni proizvodi za široku potrošnju su veći za 5,2%, Kapitalni proizvodi su veći za 1,6% i Intermedijarni proizvodi su veći za 0,3%. Trajni proizvodi za široku potrošnju su manji za 3,6% i Energija je manja za 3,5%.

Indeks obima industrijske proizvodnje prema područjima KD BiH 2010.

Mjesečna poređenja prema područjima KD BiH 2010. sezonski prilagođena industrijska proizvodnja u septembru/rujnu 2018. godine u odnosu na august/kolovoz 2018. godine, u Prerađivačkoj industriji veća je za 4,8%, u Proizvodnji i snabdijevanju/opskrbi električnom energijom i plinom manja je za 8,6%, u Vađenju ruda i kamena manja je za 1,4%.

Godišnja poređenja u septembru/rujnu 2018. godine, u odnosu na septembar/rujan 2017. godine, industrijska proizvodnja, kalendarski prilagođena, u Prerađivačkoj industriji veća je za 1,4%, u Vađenju ruda i kamena manja je za 3,4%, u Proizvodnji i snabdijevanju/opskrbi el. energijom i plinom manja za 1,1%.

Industrial production volume index, according to the MIGs

Monthly comparison in September 2018, compared with August 2018, Capital goods increased by 10,1%, Durable consumer goods increased by 5,5%, Non-durable consumer goods increased by 5,1% and Intermediate goods increased by 2,8%. Energy decreased by 6,7%.

Annual comparison in September 2018, compared with September 2017, Non-durable consumer goods increased by 5,2% Capital goods increased by 1,6% and Intermediate goods increased by 0,3%. Durable consumer goods decreased by 3,6% and Energy decreased by 3,5%.

Industrial production volume index, according to the KD BiH 2010 sections

Monthly comparison According to the KD BiH 2010 sections, seasonally adjusted industrial production in September 2018, compared with August 2018, in Manufacturing it increased by 4,8%, in Electricity, gas and steam supply decreased by 8,6%, in Mining and quarrying decreased by 1,4%.

Annual comparison in September 2018, compared with September 2017, industrial production, working-day adjusted, in Manufacturing it increased by 1,4%, in Mining and quarrying decreased by 3,4%, in Electricity, gas and steam supply supply decreased by 1,1%.

1. MJESEČNE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ DESEZONIRANIH INDEKSA OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, SEPTEMBAR/RUJAN 2018.

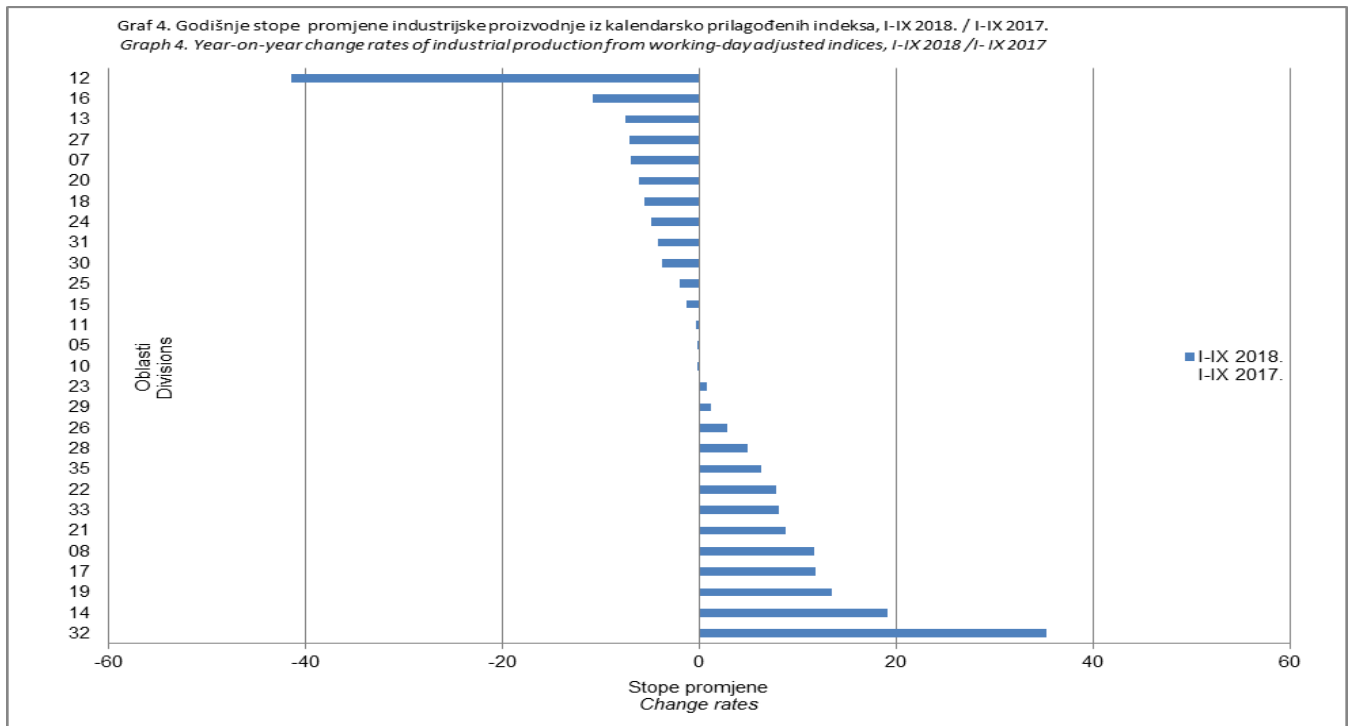
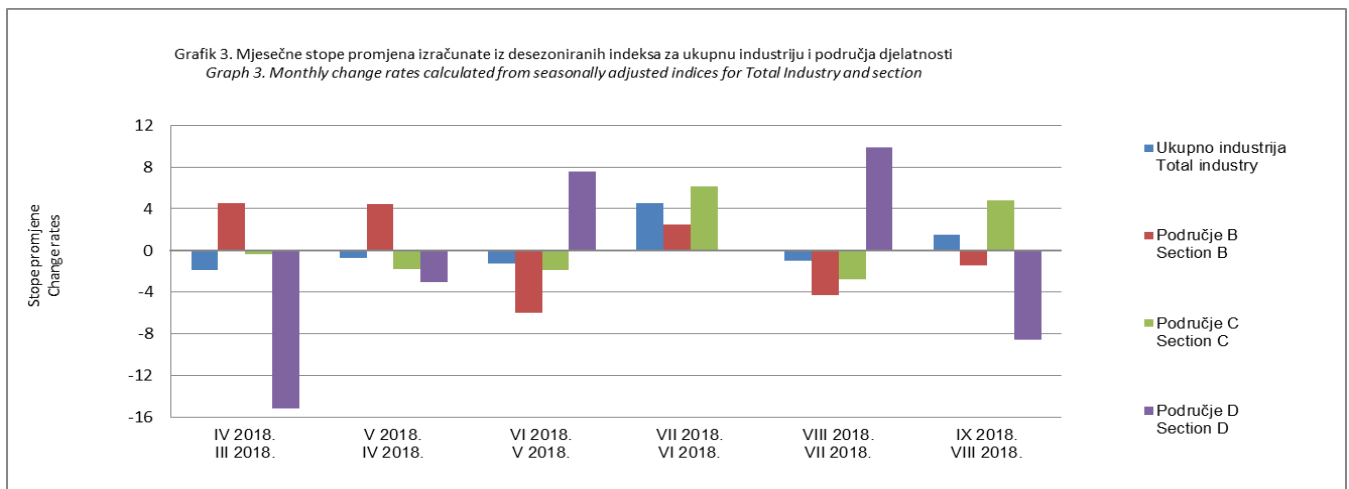
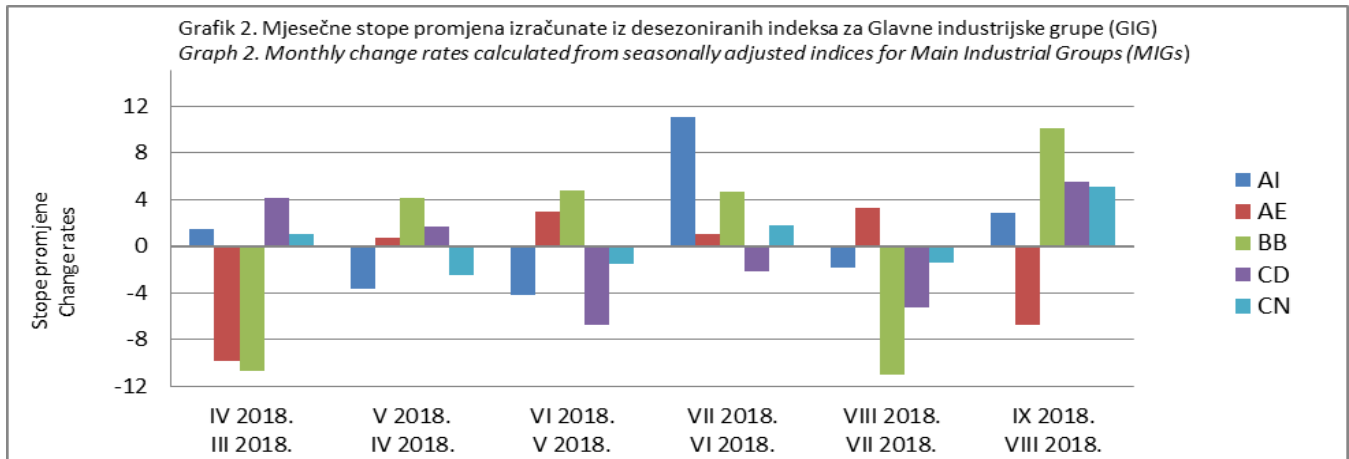
MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED FROM SEASONALLY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, SEPTEMBER 2018

	IV 2018. III 2018.	V 2018. IV 2018.	VI 2018. V 2018.	VII 2018. VI 2018.	VIII 2018. VII 2018.	IX 2018. VIII 2018.	
Ukupno industrija	-1,9	-0,7	-1,2	4,5	-1,0	1,5	Total industry
Prema GIG-u 2009.							According to MIGs 2009.
AI Intermedijarni proizvodi	1,4	-3,7	-4,2	11,0	-1,9	2,8	AI Intermediate goods
AE Energija	-9,9	0,7	2,9	1,1	3,3	-6,7	AE Energy
BB Kapitalni proizvodi	-10,7	4,1	4,8	4,6	-11,1	10,1	BB Capital goods
CD Trajni proizvodi za široku potrošnju	4,1	1,6	-6,8	-2,2	-5,3	5,5	CD Consumer durables
CN Netrajni proizvodi za široku potrošnju	1,0	-2,5	-1,5	1,7	-1,4	5,1	CN Consumer non-durables
Prema područjima i oblastima KD BIH 2010							According to KD BIH 2010. sections and divisions
B Vađenje ruda i kamena	4,5	4,4	-6,0	2,4	-4,3	-1,4	B Mining and quarrying
05 Vađenje ugljena i lignita	0,3	4,6	-2,8	2,1	-4,0	-3,3	05 Mining of coal and lignite
07 Vađenje metalnih ruda	12,7	-26,0	-0,9	13,1	14,1	-20,8	07 Mining of metal ores
08 Vađenje ostalih ruda i kamena	24,4	6,7	-16,3	3,3	-5,0	10,1	08 Other mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	-0,4	-1,8	-1,9	6,1	-2,8	4,8	C Manufacturing
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	0,6	-3,7	1,2	-4,6	2,8	-1,1	10 Manufacture of food products
11 Proizvodnja pića	8,1	-6,3	4,2	-0,7	1,5	1,3	11 Manufacture of beverages
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	9,2	20,7	4,3	-28,6	47,7	-14,0	12 Manufacture of tobacco products
13 Proizvodnja tekstila	-3,1	12,9	-6,6	2,1	-8,3	-12,9	13 Manufacture of textiles
14 Proizvodnja odjeće	2,7	2,8	2,5	0,8	-14,5	7,8	14 Manufacture of wearing apparel
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	9,5	-7,4	-9,1	3,4	-1,3	3,1	15 Manufacture of leather and related products
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	9,9	4,1	-7,8	5,1	-6,8	5,1	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	45,9	8,5	-5,3	6,3	-8,5	4,6	17 Manufacture of paper and paper products
18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	-6,3	-11,3	-10,6	5,8	68,4	-14,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Proizvodnja kokska i rafiniranih naftnih proizvoda	-1,5	12,7	3,4	-13,9	-10,5	-2,7	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	-7,8	-12,5	-1,4	18,8	-1,4	7,4	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,6	20,5	-8,7	17,4	-20,2	82,0	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	-3,3	-3,7	-2,4	4,7	-17,5	15,7	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	15,5	2,5	-5,0	-2,9	3,3	2,3	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Proizvodnja baznih metala	-9,7	-12,9	-16,0	53,5	4,1	0,3	24 Manufacture of basic metals
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	-5,9	1,7	7,4	15,4	-8,3	-3,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	21,9	-11,1	-20,9	-10,9	4,0	43,2	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Proizvodnja električne opreme	12,8	-7,8	-2,4	-3,6	-4,1	6,5	27 Manufacture of electrical equipment
28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	4,1	-1,2	-4,2	-2,5	-4,5	9,5	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	6,0	-3,2	-4,5	19,3	-2,6	-2,1	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	-23,6	78,3	-21,0	-5,9	-49,7	64,4	30 Manufacture of other transport equipment
31 Proizvodnja namještaja	3,7	3,6	-9,2	1,4	-5,9	7,9	31 Manufacture of furniture
32 Ostala prerađivačka industrija	-1,5	2,3	-1,2	-3,5	-18,8	25,1	32 Other manufacturing
33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	-7,8	10,3	-1,4	-25,0	-3,3	-10,3	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom (osim grane 35.3)	-15,2	-3,1	7,6	0,1	9,9	-8,6	D Electricity and gas supply (except group 35.3)
35 Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom (osim grane 35.3)	-15,2	-3,1	7,6	0,1	9,9	-8,6	35 Electricity and gas supply (except group 35.3)

2. GODIŠNJE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ KALENDARSKI PRILAGOĐENIH INDEKSA OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, SEPTEMBAR/RUJAN 2018.

YEAR-ON-YEAR GROW RATES CALCULATED FROM WORKING-DAY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, SEPTEMBER 2018

	V 2018. V 2017.	VI 2018. VI 2017.	VII 2018. VII 2017.	VIII 2018. VIII 2017.	IX 2018. IX 2017.	I-IX 2018. I-IX 2017.	
Ukupno industrija	-0,9	-2,9	-1,1	-2,6	0,3	1,1	Total industry
Prema GIG-u 2009.							According to MIGs 2009.
AI Intermedijarni proizvodi	-8,9	-13,4	-3,3	-4,5	0,3	-1,5	AI Intermediate goods
AE Energija	5,4	3,2	-1,7	2,1	-3,5	3,4	AE Energy
BB Kapitalni proizvodi	-5,5	3,6	10,1	-8,2	1,6	0,6	BB Capital goods
CD Trajni proizvodi za široku potrošnju	-6,8	-7,7	-8,8	-13,8	-3,6	-4,9	CD Consumer durables
CN Netrajni proizvodi za široku potrošnju	5,0	5,0	-1,7	-2,8	5,2	3,4	CN Consumer non-durables
Prema područjima i oblastima KD BIH 2010							According to KD BIH 2010. sections and divisions
B Vađenje ruda i kamena	4,2	1,0	1,0	-5,0	-3,4	0,6	B Mining and quarrying
05 Vađenje ugljena i lignita	1,8	0,5	1,8	-4,9	-7,9	-1,0	05 Mining of coal and lignite
07 Vađenje metalnih ruda	-18,2	-34,7	-39,6	-14,6	67,3	-2,1	07 Mining of metal ores
08 Vađenje ostalih ruda i kamena	24,1	12,0	6,7	-5,1	13,9	12,0	08 Other mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	-3,5	-5,0	-1,2	-4,4	1,4	0,1	C Manufacturing
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	-1,9	4,4	-8,8	-4,4	-5,2	-0,6	10 Manufacture of food products
11 Proizvodnja pića	-4,0	2,5	-2,8	-6,0	0,9	-0,1	11 Manufacture of beverages
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	-17,0	4,6	-68,6	-17,2	-29,6	-40,2	12 Manufacture of tobacco products
13 Proizvodnja tekstila	-7,9	-10,0	-3,2	-13,3	-19,4	-8,8	13 Manufacture of textiles
14 Proizvodnja odjeće	22,4	24,2	28,3	4,9	15,0	18,7	14 Manufacture of wearing apparel
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,3	-11,0	-4,5	-7,4	-9,3	-2,1	15 Manufacture of leather and related products
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	-6,6	-21,5	-5,5	-17,7	-4,9	-10,1	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	-9,8	-13,7	-7,8	-0,2	-9,2	8,9	17 Manufacture of paper and paper products
18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	-6,7	-17,4	-35,1	22,8	9,4	-3,5	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	32,6	26,3	1,4	-1,9	-2,9	11,6	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	-19,9	-15,8	-6,9	2,8	-3,8	-5,8	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	24,2	4,3	6,6	-14,4	69,5	16,6	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	10,6	7,4	2,5	-16,7	4,5	7,4	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	5,0	0,6	-9,9	-1,2	9,8	1,9	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Proizvodnja baznih metala	-26,0	-38,3	-0,8	6,6	2,3	-4,0	24 Manufacture of basic metals
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	-11,6	-7,5	11,4	-4,0	-0,3	-1,7	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	98,0	-20,5	-43,3	-14,1	-7,3	1,3	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Proizvodnja električne opreme	-4,9	2,3	-8,3	-18,0	5,3	-5,7	27 Manufacture of electrical equipment
28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	8,7	-1,7	-5,1	-16,3	-3,8	3,8	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	-5,0	-8,9	28,9	2,9	5,7	1,8	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	30,7	25,3	33,2	-45,6	31,9	-0,9	30 Manufacture of other transport equipment
31 Proizvodnja namještaja	-2,8	-6,2	-7,5	-12,3	-1,2	-3,8	31 Manufacture of furniture
32 Ostala prerađivačka industrija	40,6	57,3	30,9	-43,2	36,0	35,4	32 Other manufacturing
33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	13,1	38,7	5,0	-1,0	-1,5	7,2	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom (osim grane 35.3)	5,8	3,6	-3,5	6,4	-1,1	5,6	D Electricity and gas supply (except group 35.3)
35 Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom (osim grane 35.3)	5,8	3,6	-3,5	6,4	-1,1	5,6	35 Electricity and gas supply (except group 35.3)

3. IZVORNI INDEKSI OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE-UKUPNO, PREMA GIG, PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD BIH 2010, SEPTEMBAR/RUJAN 2018.

GROSS VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION-TOTAL, PER MIGs AND KD BIH 2010 SECTIONS AND DIVISIONS, SEPTEMBER 2018

	Struktura Structure	IX 2018. Ø 2017.	IX 2018. IX 2017.	I-IX 2018. I-IX 2017.	
Ukupno industrija	100,00	102,7	99,9	101,1	Total industry
Prema GIG-u 2009.					According to MIGs 2009.
AI Intermedijarni proizvodi	31,89	105,4	100,3	98,5	AI Intermediate goods
AE Energija	28,35	95,6	96,5	103,4	AE Energy
BB Kapitalni proizvodi	11,39	112,7	100,7	99,8	BB Capital goods
CD Trajni proizvodi za široku potrošnju	3,57	99,8	96,4	95,1	CD Consumer durables
CN Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,80	103,3	103,6	103,1	CN Consumer non-durables
Prema područjima i oblastima KD BIH 2010					According to KD BIH 2010. sections and divisions
B Vađenje ruda i kamena	12,01	100,6	96,7	100,6	B Mining and quarrying
05 Vađenje ugljena i lignita	10,12	95,0	92,1	99,0	05 Mining of coal and lignite
07 Vađenje metalnih ruda	0,25	105,3	167,3	97,9	07 Mining of metal ores
08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,64	134,5	113,8	112,0	08 Other mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	70,47	104,8	100,5	100,0	C Manufacturing
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	7,97	93,4	93,0	99,1	10 Manufacture of food products
11 Proizvodnja pića	4,47	99,8	100,9	99,9	11 Manufacture of beverages
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,29	60,8	67,5	59,9	12 Manufacture of tobacco products
13 Proizvodnja tekstila	3,47	81,2	80,6	91,2	13 Manufacture of textiles
14 Proizvodnja odjeće	2,76	113,9	115,0	118,7	14 Manufacture of wearing apparel
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,95	92,0	90,6	97,8	15 Manufacture of leather and related products
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	3,08	97,1	95,0	89,9	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,29	109,5	90,8	108,9	17 Manufacture of paper and paper products
18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,41	124,9	109,3	96,4	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,71	98,9	97,2	111,6	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	4,75	101,2	96,2	94,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	2,18	149,9	159,4	114,6	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	3,54	109,5	104,6	107,4	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	2,91	119,6	109,9	102,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Proizvodnja baznih metala	5,79	104,9	102,3	95,9	24 Manufacture of basic metals
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	10,38	110,1	99,7	98,3	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,65	111,9	92,7	101,3	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Proizvodnja električne opreme	1,44	101,0	105,3	94,2	27 Manufacture of electrical equipment
28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,15	110,3	96,1	103,8	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	2,65	110,9	105,7	101,8	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,01	96,9	132,1	99,1	30 Manufacture of other transport equipment
31 Proizvodnja namještaja	3,42	101,6	98,8	96,3	31 Manufacture of furniture
32 Ostala prerađivačka industrija	0,62	120,8	136,1	135,4	32 Other manufacturing
33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,58	84,9	97,7	106,4	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom (osim grane 35.3)	17,52	95,8	98,9	105,6	D Electricity and gas supply (except group 35.3)
35 Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom (osim grane 35.3)	17,52	95,8	98,9	105,6	35 Electricity and gas supply (except group 35.3)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Federalni zavod za statistiku FBiH uskladio je prezentaciju i interpretaciju indeksa industrijske proizvodnje s onom koja je propisana EU uredbama o kratkoročnim poslovnim statistikama i preporukama Eurostata o publikovanju indeksa industrijske proizvodnje. Uredbe i preporuke su namijenjene državama članicama EU, kao i zemljama koje su u procesu pridruživanja, a u cilju harmonizovanog izračunavanja i prezentiranja ovog pokazatelja.

Indeksi industrijske proizvodnje (industrija ukupno, agregati po industrijskim djelatnostima i specijalni GIG agregati) u saopćenju su tabelarno prezentirani u tri oblika: a) Desezonirani pokazatelji, b) Kalendarski prilagođeni pokazatelji i c) Izvorni indeksi industrijske proizvodnje. U skladu sa pomenutim preporukama, indeks industrijske proizvodnje se tumači: 1) Mjesečnom stopom rasta izračunatom iz desezoniranih indeksa i 2) Godišnjom stopom rasta izračunatom iz kalendarski prilagođenih indeksa. Iz tog razloga komentari dati na samom saopćenju ne uključuju komentare za izvorne indekse.

Izvorni indeksi u saopćenju se prikazuju tabelarno na način na koji su prikazivani u dosadašnjim saopćenjima radi održavanja dosljednosti prema prethodno objavljenim serijama. Spomenuti koncept indeksa zadržaće se u saopćenju u dužem prelaznom periodu isključivo radi korisnika podataka koji su navikli na takav način prezentiranja indeksa industrijske proizvodnje, a koji se nije mijenjao dugi niz godina.

Usklađivanje sa statističkim konceptima EU i način prezentacije podataka će omogućiti domaćim i ostalim korisnicima neposredno poređenje podataka za Bosnu i Hercegovinu sa podacima drugih zemalja koje publikuje Eurostat na internetskim stranicama: <http://ec.europa.eu/eurostat>
<http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators>

Metod računanja

Indeksi industrijske proizvodnje izračunavaju se u dva koraka, korištenjem Laspeyres-ove formule. U prvom koraku indeksi se izračunavaju iz podataka o količinama pojedinačnih proizvoda iz Mjesečne NIP BiH 2018 i odgovarajućeg ponderacijskog koeficijenta, koji je aproksimacija dodane vrijednosti pojedinačnih proizvoda. U drugom koraku svi indeksi grana i viših nivoa ponderišu se strukturom dodane vrijednosti iz 2016. godine.

Osnovne informacije o indeksu industrijske proizvodnje i Metodološka uputstva za izračunavanje indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini prikazane su na web stranici Federalnog zavoda za statistiku: <http://www.fzs.ba>

NOTES ON METHODOLOGY

Institute for Statistics of FBiH harmonized the presentation and interpretation of the industrial production index to EU Regulations on Short-Term Statistics and Eurostat's Recommendations on publishing the industrial production index. Regulations and Recommendations are intended for EU member states, as well as countries that are in the process of accession, for the purpose of harmonized calculating and presenting of this indicator.

Industrial production index (total industry, aggregates by industrial activities and special MIG aggregates) are presented in a press release tables in three forms: a) Seasonally adjusted indicators, a) Working-day adjusted indicators and c) Original (gross) production indices. In accordance with the Recommendations, the industrial production index is commented by: 1) Monthly growth rates calculated from seasonally adjusted indices, and 2) Annual growth rate calculated from working-day adjusted indices. For this reason, comments given to the press release do not include comments on original indices.

In the press release, the original (gross) indices are presented in tables (in the same manner as they were presented in the former press releases) in order to maintain consistency with the previously published series. The mentioned index concept will be retained in press releases for a longer transition period, solely for data users who are accustomed to this way of presenting the industrial production index, which has not been changed for many years.

*Harmonization with the EU statistical concepts and the manner of presenting the data to domestic and other users will allow direct comparison of the data for Bosnia and Herzegovina with the data of other countries which were published on the Eurostat websites: <http://ec.europa.eu/eurostat>
<http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators>*

Calculation method

Indices of industrial production are calculated in two stages according to the Laspeyres formula. In the first stage, indices are calculated from quantity data on production of individual products according to the Monthly NIP BiH 2018 and an adequate weighting coefficient, which represents an estimated value added of individual products. In the second stage, all indices of groups and higher levels are weighted with shares of value added of individual products from 2016.

The basic information on industrial production index and Methodological Manual for Calculation of Volume Index of Industrial Production in Bosnia and Herzegovina are presented on the website of the Institute for Statistics of FBiH: <http://www.fzs.ba>

Standardi i klasifikacije

Za prikupljanje podataka, izračunavanje indeksa i objavljivanje rezultata industrijske proizvodnje koriste se BiH Klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010 (bazirana na EU NACE Rev.2.) i Mjesečna NIP BiH 2018. Mjesečna NIP BiH 2018 je Nomenklatura industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine, koja se koristi za provođenje Mjesečnog izvještaja industrije M KPS IND-1. Mjesečna NIP BiH 2018 zasnovana je na izvornoj NIP BiH 2010 (Službeni glasnik br. 12/11 i 41/11) i ažurirana sa izmjenama i dopunama nastalim od 2013. do 2017. godine. Mjesečna NIP BiH 2018 je dodatno razrađena i dopunjena u skladu sa specifičnim potrebama obračuna indeksa industrijske proizvodnje u BiH, a saglasno sa EU regulativama za kratkoročne poslovne statistike.

Prikupljanje podataka

Mjesečnim istraživanjem M KPS IND-1 obuhvaćena su svi poslovni subjekti i njihovi dijelovi sa deset i više zaposlenih (tzv. „cut-off“ uzorak), koja se bave industrijskom djelatnošću.

Obuhvat mjesečnog istraživanja po ekonomskim djelatnostima

Indeks obima industrijske proizvodnje (IPI) obuhvata djelatnosti koje su svrstane u sljedeća područja KD BiH 2010:
B -Vađenje ruda i kamena
C -Prerađivačka industrija
D -Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom
Saglasno EU STS propisu br. 1165/98 i 1893/2006 sljedeće djelatnosti ne ulaze u obračun indeksa industrijske proizvodnje:
Grana 35.3 - Proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija
Oblast 36 - Sakupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom

Agregati glavnih industrijskih grupa (GIG)

Indeksi za GIG agregate izračunavaju se istom metodom kao indeksi po djelatnostima, samo se proizvodi grupišu prema i pretežnoj upotrebi proizvoda unutar oblasti i grane djelatnosti iz klasifikacije KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2). Za izračunavanje indeksa za GIG agregate (EU MIGs) primjenjuju se nove definicije radi usklađivanja sa statističkim standardima EU.

AI Proizvodi za međufaznu potrošnju: oblasti i grane KD BiH 2010: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 i 27.9

AE Energija: oblasti KD BiH 2010: 05, 06, 19 i 35 (isključ. 35.3)

BB Kapitalni proizvodi: oblasti i grane KD BiH 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 i 33

CD Trajni proizvodi za široku potrošnju: oblasti i grane KD BiH 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 i 32.2

CN Netrajni proizvodi za široku potrošnju: oblasti i grane KD BiH 2010: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 i 32.9.

Standards and Classifications

For data collecting, calculating and publishing the results of the industrial production index are used: BiH Classification of Activities KD BiH 2010 (based on the EU NACE Rev. 2.) and Monthly Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2018. Monthly NIP 2018 Nomenclature of Industrial Products of Bosnia and Herzegovina, which was used for the implementation of Monthly Industry Report M KPS IND-1. Monthly NIP 2018 is based on the original NIP BiH 2010 (Official Gazette no. 12/11 and 41/11) and updated with amendments occurring since 2013. to the 2017. Monthly NIP 2018 is further developed and supplemented in accordance with the specific purpose of calculating the index of industrial production in BiH, and in accordance with EU regulativama for short-term business statistics.

Data collection

The Monthly Survey M KPS IND-1 covers business entity and their parts with 10 or more employees (the so-called „cut - off“ sample) which performing industrial activity.

Coverage of monthly survey by economic activities

Industrial production index (IPI) covers activities classified into the following sections of the KD BiH 2010:

B -Mining and quarrying

C -Manufacturing

D –Electricity and gas supply

In line with EU STS Regulation No. 1165/98 and 1893/2006, the following activities are excluded from the industrial production index calculation:

Group 35.3 – Steam and air conditioning supply

Division 36 - Water collection, treatment and supply

Main Industrial Grouping (MIGs) aggregates

Indices for MIG aggregates are calculated by the same method as the indices by activities, save for the fact that the products are grouped according to the predominant use of the products within the division and groups of KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2). To calculate the index for MIG aggregates, new definitions are applied with aim of harmonization with the EU statistical standards.

AI Intermediate goods: the KD BiH 2010 divisions and groups: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 and 27.9

AE Energy: the KD BiH 2010 divisions:05,06,19 and 35 (exl. 35.3)

BB Capital goods: the KD BiH 2010 divisions and groups: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 and 33

CD Consumer durables: the KD BiH 2010 divisions and groups: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 and 32.2

CN Consumer non-durables: the KD BiH 2010 divisions and groups: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 and 32.9.

Prikazivanje serija indeksa

U skladu sa preporukama Eurostata, desezoniranje i kalendarsko prilagođavanje se vrši metodom TRAMO-SEATS u DEMETRA okruženju na mjesečnoj seriji izvornih indeksa industrijske proizvodnje. Produžavanje serije indeksa dodavanjem novih mjesečnih zapažanja za svaki idući mjesec može, zbog karakteristika primijenjene metode, prouzrokovati ispravke već objavljenih desezoniranih i kalendarski prilagođenih indeksa za nekoliko mjeseci unazad.

Desezonirani indeksi

Pojam desezonirani indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za sezonu i kalendarske dane. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od prethodnog mjeseca (mjesečno poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u desezoniranom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Kalendarski prilagođeni indeksi

Pojam kalendarski prilagođeni indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj kalendarskih i radnih dana. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od istog perioda prethodne godine (godišnje poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Indices series presentation

In accordance with the Eurostat's Recommendations, seasonal adjustment and working-day adjustment has been done by using the TRAMO-SEATS method in DEMETRA environment on the monthly series of original industrial production indices. Extending indices series by adding new monthly observations for each month could, because of the applied method characteristics, cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices for several months backwards.

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicates that the data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with the data from the previous month (monthly comparison with Eurostat terminology and practices) are presented in a seasonally adjusted form of industrial production indices or their growth rates.

Working-day adjusted indices

The term working-day adjusted indices indicate that the data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with data from the same period of the previous year (the annual comparison by Eurostat terminology and practices) are presented in a working-day adjusted form of industrial production indices or in their growth rates.

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51

Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. dr. Emir Kremić, direktor

Person responsible: Assist.Prof. Dr. Emir Kremić, Director General

Saopćenje pripremili: Nusreta Imamović, Amira Morankić, Nasiha Imširović

Prepared by: Ms. Nusreta Imamović, Ms. Amira Morankić, Ms. Nasiha Imširović

Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor

Users are kindly requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu

First Release data are published on the Internet